

Uzay Hislerimiz Çınlıyor!

Oct. 16, 2017

İnsanların etrafındaki dünyayla etkileşime geçmek için 5 tane temel duyusu var:

Görme, koklama, dokunma, tat alma ve duyma.

Bir sürü şey birden fazla duyumuzu harekete geçiriyor. Mesela yanan bir ateşi hem görebiliyoruz, hem duyabiliyoruz, hem de ısıyı derimizde hissedebiliyoruz. Bir şeyi ne kadar fazla duyuyula algılasak o kadar iyi anlayabiliriz.

Uzayı incelemeye geldiğinde ise hep uzak nesnelere gelen ışığa ihtiyaç duyduk. Fakat geçen yıl, evrendeki olayları farketmenin ve "hissetmenin" yeni bir yolunu bulduk.

Evrenin dokusundaki dalgalanmaları hissedebiliyoruz!

Bu dalgalanmalara "yerçekimsel dalgalar" deniyor. Bu terim ilk kez 100 yıl önce Einstein tarafından kullanıldı, fakat geçtiğimiz yıla kadar tespit edecek teknolojiye sahip değildik. Bu yer çekimsel dalgalar çarpışan kara delikler tarafından yaratıldı. Kara delikler tuhaf bir özelliği olan yıldızlardır: Güçlü yer çekim kuvvetleri ışığı bile emebilir. Bu nedenle teleskoplar onları göremez, başka bir yönteme ihtiyacımız vardı.

17 Ağustos 2017'de altıncı kez yer çekimsel dalgaları tespit ettik. Fakat ilk kez, bunları yaratan şeyi teleskoplar da görebiliyordu!

Dahası, sinyal daha önce hiç görülmemeyen bir şeydi. Fakat kaynağı belliydi. Astronomların uzun süredir beklediği bir olaydı: Birbirlerine gittikçe yaklaşıp, sonunda çarpışan iki nötron yıldızı. Bu yeni tür patlamaya "Kilonova" adı verildi.

Nötron yıldızları olağandışı küçüklük ve yoğunlukta nesnelere. Kara deliklerin aksine, ışık yayarlar. Bu nedenle patlama ve yerçekimsel dalgalar dünyanın her tarafından teleskoplar sayesinde incelenebildi.

Tarihte ilk kez uzayda uzaklardaki bir olayı hem gördük, hem de hissettik!

COOL FACT

This Space Scoop is based on Press Releases from [ESO](#), [LCO](#), [NAOJ](#), [Chandra X-ray Observatory](#).

[ESO](#) [LCO](#) [NAOJ](#) [Chandra X-ray Observatory](#)

SPACE
awareness

LCO
Las Cumbres
Observatory

NAOJ
National Astronomical
Observatory of Japan

This website was produced by funding from the European Community's Horizon 2020 Programme under grant agreement n° 638653